

Tarih Sayfalarında Nâzım Etkisi

– Nar-ı Çiçek · 11 Mayıs 2017

" Söylesene Vera, Çocuklara sıkılan hangi kurşun kahpece değildir." Nazım Hikmet

6 Mayıs 1931 - Nâzım Hikmet beş şiir kitabı nedeniyle yargılandı. 10 Mayıs günü beraat etti.(86 sene olmuş)

Biz insanlar, ah her şeyden hiçbir şeyi zoraki doğurtup doğum esnasında ecel süsü verip hayata nefes alamadan toprağa ram eylenen hücrelerin kanlı kemikli sahipleri. Bir türlü doyamayan kötülöklere ve bir türlü yaşayamadan ölen o sonsuz sandığı hayata yine kötülöklere yaraşır şekilde yollanıp giden biz insanlar(genel olarak yazmakta fayda var bu satırı zira malum insanız hatasız kul olmaz bilmeden incitip kıldığımız kötülük yaptığımızda belki olmuştur Allah bilir)

Her neyse, tarihi sayfa sayfa okuyan bir kişi olarak bazen sendelendiğim çok olur hele de sosyal alanlarda öldükten sonra kıymetlenen her sözü kapış kapış okunulan şairlerimizin hayatını okurken. Aman Allahım, neden bizi bu kadar kötülöklere elverişli olarak dünyaya saldın neden izin veriyorsun bize birbirimizi kırmak, öldürmek, yok etmek için neden! Anlamıyorum burdaki detayı ben Allahım nedenini anlayamıyorum.

...

Demiştir ki Doğan Cüceloğlu "İnsan İnsana" kitabında "insan, ilişkileri içinde sürekli olarak 'yeniden tanımlanan' bir varlıktır.

Bu söz üzere düşünmeden edemedim, insan işine geldiği gibi yaşayan ve çoğunlukta (istisnalar elbette mümkün) kendi çıkarları olmaksızın sevmeyi bile bilip beceremeyen bir cahil varlık.. Nedendir bu denli acıklı oldu hâlimiz bilemiyorum elbette.

Eskilere dönüp nerde o eskiler diyeceğim ama elbette yine o eski dediğimiz ve hatta güya mum ile aradığımız insan-lık örneklerini araştırarak olursak yeterince tarihinde tozlu raflarında kirli eller, kalpler ve hatta gözler.. önyargılar son yargılar ve ne fayda ki dönülmez yanlışların belge belge araklanıp s'aklandığı gerçekler..

Kısa kesmek istiyorum konuya dair düşüncelerimi zira amacım insanları ve insanlığı kötölemek değil bu yazımda dolayısı ile düşüncelerim bana kalsın burda sessiz harf kümeleri olarak, zira bir bardak soğuk su içmek adettendir, iyi geliyor her olmuş olayın içteki ateşini söndürmeye.

Evet değinmek istediğim konu neydi, geçenlerde yine tarihin geçmişine bakarken (-ki her günü yıllar öncesine giderek yaşamak bir ayrı tutku bende) 6 mayıs 1931'de çok değerli Vera şiirlerinin ölümsüz kalemi Nâzım Hikmet'in ne hikmetse 5 şiir kitabından dolayısı ile yargılandığı ve 10 mayıs 1931 de de berat ettiğini okudum. Ki ilk aklıma takılan bir bebeğin hayata ağlayarak başladığı ana benzettiğim

şiiirlerin nasıl olur da bir derin kalem şiiir yüzünden bu duruma düşebilirdi. İtiraf ediyorum elbette ki 5 kitabın içindeki tüm şiiirleri inceleme olanağım olmadı vaktim ve aklım de el vermiyor zaten. Üstten yüzeysel olarak okudum çoğu şiiirini ve konuların özgürlük, hayat, sevda, sevgi, aşk, kardeşlik evet ve en önemlisi de çocuklara sıkılan kurşunların s'ebeveynlerinden hesap sormak gibi kurşuna dizilen sözler gördüm dizelerde. Aykırı mı dedi birisi bu şiiirlere dedim aykırı mı doğru olanları bir şiiir masumluğu ile kağıda dökmek!?

Aklım kül gibi boğazımda bir düğümle bir sonraki şiiirine geçtim sonra bir sonraki... derken hayli vakit kalmışım şiiirlerinin sayfalarında.

" Seni düşünmek güzel şey, ümitli şey / Dünyanın en güzel sesinden
En güzel şarkıyı dinlemek gibi birşey..."gibi.. gibi...

Nâzım Şairimizin hayatını sanırım şiiirle alakası olan herkes az çok bilir nasıl önyargılarla altüst olup sonra yere göğe sığdırılmadığını.
yine de kısaca kopya şeklinde bir kısmını buraya almak istiyorum:

"Lakabı 'Güzel Yüzlü Şair' veya 'Mavi Gözlü Dev'dir. Yasaklı olduğu yıllarda Orhan Selim adını da kullandığı olmuştur. Hatta İt Ürür Kervan Yürür kitabı Orhan Selim imzasıyla çıkmıştır.Türkiye'de serbest nazımın ilk uygulayıcısı ve çağdaş Türk şiiirinin önemli isimlerindendir. Uluslararası bir üne ulaşmış ve adı 20. yüzyıl'ın ilk yarısında yaşamış olan dünyanın en büyük şairleri arasında anılmıştır. Eserleri birçok dile çevrilmiştir. Mezarı halen Moskova'da bulunmaktadır. Türkiye Komünist Partisi (TKP) üyesi olup ayrı ayrı toplam 11 davadan yargılanmıştır.

Eserleri birçok ödül almıştır. Türkiye'deki yaşamının bir kısmını hapiste geçirmiş daha sonra Moskova'ya gitmiş ve Türk vatandaşlığından çıkarılmıştır.

Nazım Hikmet,1938'de cezaevine girmiş ve şiiirleri yasaklanmıştır. Türkiye'de ancak ölümünden iki yıl sonra 1965'te şiiirleriyle yeniden önem kazanmıştır.

-Üslubu ve Başarıları;

İlk şiiirlerini hece ölçüsü ile yazmaya başlamasına rağmen içerik bakımından diğer hececilerden uzaktı. Şiirsel gelişimi arttıkça hece ölçüsü ile yetinmemeye ve şiiiri için yeni formlar aramaya başladı. Sovyetler Birliği'nde yaşadığı ilk yıllar olan 1922-1925 arası bu arayış doruğa çıktı. O dönemdeki birçok şairden farklıydı."

Kaynak:www.antoloji.com/nazim-hikmet-ran/hayati/ (merak edenler bu linkten daha detaylı okuyabilir)

Hiçbir şey diyemedim. Söylediğim tek şey şiiirlerinden kalan iki satır ile mırıldanmak oldu o an.

"İçimde mis kokulu / kızıl bir gül gibi duruyor zaman.

Ama bugün cumaymış, yarın cumartesiymiş / çoğum gitmiş de azım kalmış, umurumda değil.."

Bir kahve yaptım, sustum, balkonuma tek tek serpilen yağmurun damlalarına gülümseyerek

yudumladım, yutkunmaya çalıştım o koca düğüm yine selam verir gibi belli etti kendini hemen, ben

durur muyum cevabı yapıştırdım geçecek nar, bu dünya da geçecek diye..

Bir şiirlik daha ara verdim Nazım şairimizin o eşsiz anlatımından. Devam ettim okumaya.. Saat akşam üstüne çeyrek kala civarı, zaman önemli değildi nasılsa.

"Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi mesela,
yani, yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani bütün işin gücün yaşamak olacak.

Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani o derecede, öylesine ki,
mesela, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut kocaman gözlüklerin,
beyaz gömleğinle bir laboratuarda
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, mesela, zeytin dikeceksin... diye devam ediyordu dizeler..

Sustum sonra,
"Seni düşünmek güzel şey" üstad dedim, gül olsun mekânın duâsını ekleyerek...

6-9 Mayıs2017 / Z. Nâr